

Viktor Pelevin

MAFUSAILOVA LAMPA
ALEBO
EXTRÉMNA BITKA ČEKISTOV
SO SLOBODOMURÁRMÍ

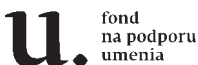
VYDAVATEĽSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV

Viktor Pelevin

**MAFUSAILOVA LAMPA
ALEBO
EXTRÉMNA BITKA ČEKISTOV
SO SLOBODOMURÁRMÍ**

Russian text copyright © by Victor Pelevin 2016
Slovak publishing rights are aquired via FTM Agency, Ltd., Russia, 2017
Translation © Miloš Ferko 2017
Cover design © Ľubica Končeková 2017
Slovak edition © Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov,
spol. s r. o. Bratislava 2017
e-mail: vsos@stonline.sk
<http://www.vsos.sk>

Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu umenia

VYDAVATEĽSTVO
SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV,
spol. s r. o.

Z ruského originálu *Виктор Пелевин: Лампа Мафусаила, или крайняя битва чекистов с масонами*, ООО «Издательская Группа Азбука-Аттикус», Издательство АЗБУКА, Москва, 2016 preložil Miloš Ferko

Redakčná a jazyková úprava Agáta Karčová

Obálka a sadzba Ľubica Končeková

Tlač P + M, s. r. o., Turany

Prvé vydanie

Printed in Slovakia

ISBN 978-80-8061-998-5

Viktor Pelevin

**MAFUSAILOVA LAMPA
ALEBO
EXTRÉMNA BITKA ČEKISTOV
SO SLOBODOMURÁRMÍ**

velká polyfonická narácia

Motto

Padá biely sneh...

Jevtušenko

Prvá část

ZLATÝ CHROBÁK

výrobný román

Edgarovi Allanovi Poeovi

Prevažná časť môjho príbehu (ak nie celý) bude venovaná udalostiam s výraznou mystickou príchutou, preto chcem hneď povedať, aký vzťah k tej mystike mám.

Pokladám sa za jedného z nepatrných poručíkov Mamony a ako uctievač najdôležitejšieho z pozemských mysticismov zakúšam opovrhlivú nedôveru voči akýmkoľvek formám dekoratívneho mysticismu, počnúc šikmookými hrabošmi, ktorí predpovedajú budúcnosť futbalu, až po svetové náboženstvá, ktoré sa nezmôžu ani na to.

Najdôležitejším spomedzi mysticismov nazývam, samozrejme, tú jeho formu, ktorá pomohla rozprávkovo zbohatnúť svetoznámych investorom, napríklad Georgeovi Sorosovi či Warrenovi Buffettovi. Ako profesionál viem: napovedať bez solídneho insajdu, v ktorom okamihu nakupovať a v ktorom predávať akcie, valuty alebo commodities¹, môže iba mystický pud.

A to sa nedá zakaždým robiť presne tak, že sa opriete iba o „informáciu“. Problém spočíva v tom, že súčasný svet produkuje takú jej rozmanitú, lacnú a bohato napenenú ponuku, že výber medzi jej vzájomne sa vylučujúcimi vektormi sa ničím nelíši od veštenia z kávovej usadeniny. Kliknite na CNBC, prebehnite trebárs len titulky a pochopíte, o čom točí. Vedieť, ktorému prúdu informácií načúvať – áno, to je práve jasnovidectvo.

Isteže, takéto znalosti môžu vyplývať aj z toho, že ste insajdersky zorientovaný. Lenže insajd, ako je známe, nebýva ustavičný. Alebo, presnejšie, stáva sa takým výlučne pri absolvovaní výkonu trestu. Nuž, sedíte si inside your cell² včera, dnes a zajtra... Takže hrdinovia finančného vesmíru nie sú podvodníci, kdeže. Sú to mystici. Pričom očividne úspeš-

¹ suroviny predávané na burze

² vnútri svojej komory

ní. A pomáha im nie „insajd“, ale „insajt“ – podoba výnimočného duchovného osvietenia, v ktorej zotrávajú.

Prinajmenšom tak píšem vo svojich prehľadoch, keď pracujem pre Civilizáciu. Keď pracujem pre Vatu, sú moje názory trochu spletitejšie. No o tom potom.

Pretože ja niežeby som v mystiku vôbec neveril. Ja v ňu verím – ale práve som vysvetlil, v akú. Archaické povery, to nie je nič pre mňa. Čo sa týka podstaty môjho rozumu a sveta, ktorý ma obklopuje, som striktný a dôsledný materialista. V Ducha Peňazí však napriek tomu celou svojou dušou verím, hoci o tom vo svojich prehľadoch nepíšem.

Nie je v tom žiaden paradox. Tento silný Duch je rovnaký materialista ako ja. Je až natoľko materialistom, že úplne popiera svoju existenciu, a spolu s ním jeho existenciu dôkladne skrývame aj my, jeho služobníci.

Teraz už, dúfam, ľahšie pochopíte, čo bude ďalej.

Poviem teraz niekoľko slov o sebe a svojich koreňoch – proste aby som sa už k tejto téme nemusel vracieť.

Môj otec bol oldový moskovský hippie (mnohí dnes už nepochopia, čo to znamená) a patrila k takzvanému *systemu* – čiže napoly ezoterickej, napoly narkomanskej avantgarde generácie, ktorá vyrástla pred samotnou sovietskou Katastrofou a v mnohom ju prichystala. Otca som nevidel ani raz. Presnejšie, asi aj videl, no nezapamätal si. Zomrel od zle pichnutej injekcie, keď som mal asi rok.

Medzi moskovskými hipíkmi bolo zaužívané dávať deťom štipku-štipôčku neobvyklé mená zo sťahy zelenej mierumilovnej budúcnosti, ktorá splývala s animovanou minulosťou bohatierskych bylín: Mikola, Danila, Jermolaj. Bolo

v tom čosi svieže, ba takmer až protisovietske – alebo sa to tak podľa tetiných spomienok v tých časoch zdalo. Môj otec však zašiel hodne ďalej.

Pomenoval ma Krimpaj. Moja veľmi-veľmi mladá mama nenamietala – bol to drsný rauš po fete. Keď otec umrel, dala syna tete z nomenklatúrnej rodiny (to bola tiež jedna z charakteristických črt *systému*) a vychovali ma už tam.

Pamätám si svoje prvé detské uchopenie Vlasti: niekedy po novoročných sviatkoch, keď mi už hlava dunela od opileckých rozhovorov dospelých, som si zrazu uvedomil, že každý kalendárny rok sú u nás dve chladné zimy a len jedno leto. Pričom tie dve zimy nastanú úplne naisto, nech by ako bolo, no čo sa týka leta medzi nimi, tam už takej záruky nie je. Odvtedy viem, kde tkvie podstata Vlasti. V zime. A rozosmievajú ma akékoľvek reči o „agresivite Rusov“, ktorí na takomto mieste dobrovoľne vegetujú so všetkými svojimi tankmi a atómovými zbraňami, zatiaľ čo vedľa sa pod horúcou oblohou vypráňajú kadejakí Bulhari či Portugalci.

Mojím najzreteľnejším detským vnemom je predrevolučný obrázok z albumu so starými fotografiami, ktorý mi niekedy dávala prelistovať tetka.

Na obrázku boli zachytení traja. Vľavo stál šťastie vyžarujúci muž v hračkárskej korune s tenkými šľachtickými fúzikmi a trocha prepitou tvárou. Vpravo ohromujúco krásna mladá žena, ktorá sa díva na svojho kráľa s posmešnou zhovievavosťou. Na rukách má dieťa v plienkach upierajúce do hľadáčka pohľad plný strachu a nádeje – sťaby si práve predstavovalo, čo ho čaká v tom tajuplnom svete, ktorý naň vypliešťa svoje sklené oko... Mimochodom, všetci špunti vyzerajú na fotografiách rovnako.

Takúto snímku by dnes nazvali štúdiová, aranžovaná. Muž s fúzikmi je oblečený do divadelnej chlamydy, jeho koruna

pripomína do obruče ohnuté plátno pily s veľkými zubami. Jeho spoločníčka má jednoduché biele šaty, ktoré však celkom ujdú aj ako antická tunika.

Na opačnej strane snímky sa zachoval napoly vyblednutý nápis vyhotovený tenkou ceruzou:

LÍZOČKA, MARCIAN A DROBEC MAFUSAIL

Teta povedala, že sú to moji prapradedo a praprababka (dieťa teda, logicky, bolo mojím pradedom – a to sa mi nie a nie vpratať do hlavy). Zo zlatej pečate vyplývalo, že obrázok vyhotovil fotografický ateliér v devätnástom storočí. Bol však farebný a farby vyzerali slušne. Zrejme dofarbili pastelom ručne a potom nalakovali: ozubenie koruny bolo zjavne presvetlené množstvom maličkých zlatých trblietok, ktoré scenériu veľmi oživovali.

Meno Mafusail patrilo špuntovi, Marcian bol muž s korunou. Boli to zriedkavé mená, a preto mňa – majiteľa rovnako zvláštneho a neobyčajného mena – zrazu premkli voči tej predrevolučnej rodine nesmierne nežné city. Hľa, teda pes nie je zakopaný v truľovi otcovi, ale v dávnej rodinnej tradícii. Marcian Možajskij, Mafusail Možajskij a o niekoľko generácií neskôr – Krimpaj Možajskij. Sedí vec.

Podľa rodinnej legendy sa Marcian ozdobil zlatou korunou, lebo našiel ozajstný poklad. S prababkou žil dlho v Baden-Badene, kde aj bola urobená snímka. O osude špunta Mafusaila sa žiadne správy nezachovali.

Nuž a tu sa zrejme zrodila moja neskoršia vášeň k zlatu. Zdalo sa mi, že koruna na fotografii je čarovná a keď sa budem dlho-predlho dívať na jej žiarivú obruč, ľudia zo snímky si ma všimnú a zvestujú mi z druhej strany stáročnej priepasti medzi nami voľačo veľmi dôležité... Dokonca som sa pokú-

šal korunu šúchať ako Aladinovu lampu – na papieri som zanechal škvrnu. Obrázok sa potom kdesi stratil, avšak od tých čias, len čo zavriem oči, uzriem ligotavé zlaté trblietky.

Keď som trocha podrástol, teta povedala, že moje meno je indické a znamená „hrdina“. Ako sú Rabíndranáth, Ráma – a Krimpaj. Bol som s tým celkom spokojný, takže sa mi podarilo cez v zmysle osobnostných dojmov najcitlivejšie roky preklízuť bez akýchkoľvek komplexov. Avšak už v šiestej triede mi pornografickými obrázkami poučení spolužiaci s rehotom vysvetlili môj skutočný zmysel.

Creampie, to jest pudingový (alebo šľahačkový) koláč, je špecifický žáner porna, v ktorom mužský aktér nepoužíva prezervatív, ale uskutoční proces tak, ako plánovala príroda – na konci klipu je predvedený detailný záber ženského pohlavného orgánu s vytekajúcim mužským semenom. A práve táto optimistická životupritakajúca panoráma je, pre istú vonkajškovú podobnosť, nazývaná „pudingový koláč“.

Nuž, v skutku trefné meno, priamočiaro a bez príkras ukotvujúce realitu: Krimpaj Sergejevič.

Tatko v istom zmysle slova predstihol francúzskych existencialistov – veď ako možno dospievajúcemu človeku rýchlejšie a dôslednejšie vysvetliť, kým je a aká sila ho vyvrhla na svet?

Ak teda Rusov volajú ivanovia a Nemcov zasa fricovia, nuž všetkých ľudí všeobecne volajú Krimpaji. Avšak život s takým menom preto nie je o nič ľahší.

Moje priateľky (kým som sa v sebe neorientoval, mal som ich niekoľko) a potom i priatelia ma nazývali „Krim“. A hej, vtip „Ty náš Krim“ som už okúsil. Mnohokrát. S creampie i bez.

Raz, keď som bol ešte celkom malý, zo osemročný, do okna chaty, kam so mnou teta chodievala v lete, vletel zvláštny bronzový chrobák. Bol žltkavo-zlato sfarbený, s jemným červeným leskom – vyzeral ako hrudka živého zlata.

Ja som v tom čase sedel za stolom a kreslil španielsku galeónu. Z jej strielní trčali hlavne diel, na palube v rovných radoch stáli truhlice s drahocennosťami – do nákladného priestoru sa totiž všetko nevmetilo.

Sotva som stačil zdvihnúť oči – a tá poplašne hučiaca guľka vykrojila izbou široký oblúk a bez akejkoľvek výstrahy ma udrela do čela.

Strašne som sa zľakol, zvrieskol, spadol zo stoličky a schoval sa pod stôl. Chrobák urobil po izbe ešte niekoľko kolies: jeho bzučanie sa tu chvíľu ku mne približovalo, chvíľu vzdalovalo. Takmer som začal kvíliť od hrôzy – ktovieprečo sa mi zdalo, že na mňa zaútočí opäť. Ibaže keď mi ešte zopárkrát prehučal rovno ponad hlavou, vyletel cez okno.

Nikdy predtým som nevidel zlatoňa takej zvláštnej farby. Obvykle sú tieto chrobáky smaragdové s náznakom zlatého lesku. Avšak tento bol výrazne zlatý a hodne svetlejší – akoby mu pigment zabudli zahustiť zelenou. Sťaby bol celý pokrytý šupinkami zlata z môjho milovaného starého fotoobrázka.

– Albín, – povedala tetka, keď som jej oznámil, čo sa stalo.

– Čo to znamená?

– No, to ako keď tráva býva biela, keď rastie pod stanom, vieš? Zrejme vyrástol kdesi pod lopúchom, bez slnečného svetla. Uštipol ťa?

– Nie, – povedal som. – Alebo... Nevieť.

Večer mi teta dala knihu. Bola to zbierka Edgara Poea so

záložkou na poviedke „Zlatý Chrobák“. Ten podivuhodný príbeh som prečítal veľmi rýchlo, knihu som nepustil z rúk ani na záchode.

Ak to niekto nečítal – je to poviedka o tom, ako zlatý chrobák priviedol hrdinu k pirátskym pokladom. Vyskytuje sa tam na konár pribitá mŕtva hlava, cez očnú jamku ktorej prevliekajú chrobáka na povrázku, pergamen s capom, lebkou a kódom, ktorý sa zjavuje po nahriatí, a zvyšné romantické atribúty.

Povedať, že príbeh na mňa zapôsobil, znamená nepovedať nič. On ma, ako vraveli niekedy stranícki literáti, preoral. Presnejšie rozbrázdil – zanechal v mojej duši jedinú brázd, ktorá v nej aj z celej svetovej literatúry ostala. „Zlatého Chrobáka“ som vedel takmer naspamäť.

Mimochodom, keď som si ho neskôr prečítal v origináli, ukázalo sa, že v preklade sa veľa stratilo – jeden z hľadačov pokladu, černochoch Jupiter, hovorí veľmi smiešne po anglicky a Poe to približuje tak, že ho núti vyslovovať jedny slová namiesto druhých.

Dnes by chudáka Edgara Allana vypískali: po prvé – za výraz „neger“, po druhé – za zobrazenie otrockej podstaty Afroameričana (po prepustení na slobodu ho ani vyhrážkami nedonútili, aby odišiel od pána). Inak povedané, v súčasnosti je Poeov „Zlatý Chrobák“ z mnohých príčin neaktuálny. No vtedy boli celkom iné časy.

Vyzbrojený sieťkou a – kvôli definitívnemu utvrdeniu sebadôvery – veľkou šošovkou, ktorá v okamihu menila mravce na tmavomodrý dym, pobral som sa hľadať svojho chrobáka a venoval som tomu mnoho letného času. Avšak natrafil som iba na zelené zlatone. Istý čas som ich skladoval v preglejkových zápalkových škatuľkách, ktoré boli vtedy v obehu, no potom ma to otráвило.

Postupne som na Chrobáka zabudol a on tiež o sebe nedal dlhý čas vedieť.

Moja moskovská mladosť bola v dôsledku všednosti nezaujímavá, takže rozprávanie o nej opustím. Skončil som základnú školu a obchodnú akadémiu – a pružne som sa zaradil na trh práce, v momente som si našiel primeranú životnú cestičku (ba priam až dráhu). Istý čas som pracoval ako bankový funkcionár, potom som sa stal serióznym trejderom. Peniaze pre seba i pre druhých som zhrabúval lopatou a všetko v mojom živote bolo, ako vravel môj kurátor z orgánov, *oki-ok*. Najdôležitejšie však bolo, že som vskutku miloval svoju prácu. Bolo ťažké nemilovať ju.

Špecializoval som sa na zlato, rástlo a u mňa sa objavovalo čoraz viac klientov, ktorí si priali čo najrýchlejšie nadobudnúť zisk. Úplne vo veľkom som sa rozbehol koncom nultých rokov, keď praskla ďalšia americká bublina, zaplo sa „kvantitatívne zmäkčenie“ (čiže dolárový sústruh) a zlato šlo rýchlo a nezadržateľne na špic. Ak máte aspoň milión alebo dva milióny dolárov v zlate, netreba vám chodiť do kasína. A ani dívať sa na filmy či loziť po facebooku. Jednoducho sedíš pri monitore, pozeráš na diagram, ktorý sa v reálnom čase mení, a hryzieš si nechty: „Jaj, práve som stratil desinu... A teraz som dvacinu zarobil... Juj, opäť som padol na pätnásť...“

Sedieť tak môžete celý deň i noc a ani trocha vás to nebude nudiť. Podmanivosť záujmu je garantovaná, takže duši už žiadne iné silné podnety netreba. Ten skáčuci čierno-zeleňý diagram na vás zapôsobí väčšími než Goetheho Faust a Bhagavadgíta dohromady, city a rozum upútava bdenie nad jeho kľúčkami omnoho intenzívnejšie než spoluprežíva-

nie kadejakých umeleckých „charakterov“ (ktoré si „estéti“ aj tak vymýšľajú len preto, aby sa aj oni sami dakedy pohrúžili do akcií, zlatička alebo otvorili patriotický fastfood-fashion).

Výnimočne bohatú obsahovú náplň poodhaľuje diagram XAU/USD, čiže ceny zlata v dolároch, alebo, čo je to isté, ceny dolára v zlate (hoci vravieť tak je politicky nekorektné – znamená to nazvať zlato peniazmi a dolár nevedno čím).

Aby ste ocenili celú dramaturgiu diania, treba si trochu predstaviť, čo je to USD, čo papierové XAU, s ktorým obchoduje Comex³, a čo znamenajú krivky toho diagramu.

„Aha, stúplo... Dakto rafol desať ton, prinajmenšom... Už? Vzmáha sa? Nie. Opäť pätnásť ton zhodili... To kde? V New Yorku alebo Šanghaji? V New Yorku, kde inde... Joj. Aha, poskočil, ako poskočil... A drží sa, drží! Aha, teraz začalo. A, nie... To sú short selleri⁴, vykupujú kontrakty, aby nevyšli na psí tridsiatok... Rozbehli sa, rozbehli ako oparené šváby...”

Práve takémuto obrazovkovému bdeniu som zasvätil svoje najkrajšie dni – hoci narábal som prevažne nie so svojimi peniazmi, ale s cudzími.

Keď dnes spätne upieram pohľad na svoj ešte zďaleka nezavíšený život, sprítomňujem si nie detstvo, nie sexuálne dobrodružstvá rôzneho druhu, ale práve tie okamihy pri monitore, počas ktorých nový ohyb diagramu každých desať sekúnd vyskakoval z vertikálnej čiary aktuálneho momentu – stáby zo stĺpa, ku ktorému bol priviazaný čas, – a menil celé univerzum. Od tých čias som si istý, že čas kráča vskutku doľava ako ten diagram.

A onen diagram robí z teba filozofa. Na ňom vidno, aké relatívne a vratké je všetko, na čo sa spoliehame, aký zábudlivý je náš rozum a volatilitné srdce.

³ „Commodity exchange“ – trh, na ktorom sa obchoduje s ťažiskovým množstvom zlatých futures – kontraktov na dodávku zlata v konkrétnom termíne, pričom tieto pravidla ostávajú „na papieri“ a slúžia len na špekuláciu.

⁴ Špekulanti, ktorí hrajú na pokles.

Keď pre útok shortsellerov zlato klesá v priebehu dňa z 1 135 na 1 080 dolárov za uncu, vyzerá to dobreže nie ako pád Berlína. Zato sotva o mesiac, keď ono rovnako rýchlo stúpne z 1 045 na 1 080, dorazenie na tú istú hranicu zapôsobí ako bitka pri Kursku. A tieto dva diametrálne protikladné city podnietené jedným a tým istým číslom sú absolútne úprimné a prekypuje nimi celá duša. A pritom medzi nimi uplynulo iba tridsať dní...

Čo potom povedať o človeku, ktorý sa stratil v dejinách, kde sú časové intervaly omnoho väčšie, deje sa tam niečo kalno-nejasné a zrozumiteľných číselných ukazovateľov vonkoncom nieto?

Veril som v zlato seriózne – nelíšilo sa to príliš od lásky. Vtedy všetko vyzeralo jednoducho: nahrávala mi odveká skúsenosť ľudstva. A svojím spôsobom stál pri mne i samotný dolár – nie nadarmo predsa Amerika svojho času odmietla zlatý štandard. Predpokladalo sa, že zlato bude rásť donekonečna. Tak znela v tých časoch mainstreamová múdrosť a ja som v ňu spolu so všetkými veril. A navyše, jednoducho som miloval ligot tohto kovu, príjemnú vizuálnu tiaž jeho tehličiek, zdvojujúce sa deviatky na leštenom žltom povrchu...

Stal som sa klasickým príkladom toho, čo sa nazýva „Gold Bug“ – investorom, ktorý verí len v zlato. Tento výraz som, samozrejme, poznal a páčil sa mi. Občas som si s úsmevom spomenul na zlatoňa-albína, ktorý ma v detstve ťukol do hlavy, a videl som v tom svojho druhu znamenie.

Dokonca som si aj spravil na chrbte tetovanie – veľikánskeho zlatého chrobáka (umelec ho poskladal z červených, zelených a žltých trblietok na tmavom pozadí a mu to úplne

že fajn vyšlo, hoci môjmu milencovi Arturovi sa vždy marilo, že je to hlava draka). Pod chrobákom bolo gotické slovo:

XAUBUG

A ešte som mal prsteň s veľkým zlatým skarabeom – sa mi zdalo, že je to presne ten istý chrobák, čo ku mne zavítal v detstve a predtým bol známym Edgara Poea. Nosil som ho na palci – XAUBUG sa akoby usadil na mojej ruke a oddychoval.

Rozumel som termínu „totem“ lepšie než ktorýkoľvek antropológ. Zlatý chrobák som bol ja sám. Suverénne som liezol dopredu a nahor diagramom, pričom som svojím ťažkým žltým telom gniavil smiešne papierové valutky. Ak pozriete na krivku ceny zlata za posledných dvadsať rokov, uvidíte dlhý strmý vzostup, ktorý začal spolu s novým tisícročím. Nuž a práve ním som sa štveral k výšinám, pyšne zhliadajúc na krízou ochromený svet.

Vtedy sa zdalo, že je to navždy a meniť sa bude iba sklon diagramu. Tak písali seriózní experti a s nimi sa zhodovali korešpondenti... A ja som tomu ustavične vo finančnej tlači znejúcemu zboru Seriózných Hlasov veril. A potom...

Vlastne, veď všetko vidno na diagrame.

Zlato došlo do 1 900 dolárov za uncu – a začalo skákať hore-dole. Zatrúbila trúba Sorosova – pošuškávalo sa, že prostredníctvom neho šíri svoje vyhlásenia Kartel. Zlato, povedal on, je zlá investícia. Najprv tomu nikto neveril. A vtom vypukol nesmierny pokles papierového zlata na Comexe.

Povrávalo sa, že z XAU vychádza ETF⁵, no presne nikto nič nevedel. Nikto zatiaľ nepochopil, kto za tým stojí – Kartel či Špekulátori (náročky nepoužívam výraz „špekulanti“, aby si

⁵ Exchange traded funds, burzové investičné fondy

čitateľ zaťažený sovietskou realitou nepomyslel, že hovorím o dačom jemu pochopiteľnom; v skratke, vo finančnom svete Kartel – to sú bohovia, a Špekulátori – titani).

Konšpirológia bujnela. Všeobecne všetci zlatí chrobáci sú živelní konšpirológovia. Je to príznačné – ako dve čierne body na chrbte skarabea u Edgara Poea.

Tí, čo sa boja vyriešiť výraz „Kartel“ (mám na zreteli západných finančných žurnalistov), hovorili, že FED začal tretí round kvantitatívneho zmäkčenia, aby pomohol Obamovi uspieť v druhej volebnej kampani – podľa štatistiky kandidát vládnucej strany prakticky nikdy nemôže byť znovuzvolený, ak fondový trh klesá. A len čo burzu napumpovali lacnými peniazmi, akcie šli hore a investori začali prehadzovať svoje peniaze zo zlata na fondový trh, aby zarobili na rally... Tak neviem. Podľa mňa, povedať „zapracoval Kartel“ (yes, we can!) – je to isté, ale kratšie.

Vcelku verzií existovalo kopu, skoky nadol boli také rýchle a prudké a nádej vyhrať späť stratené taká mocná, že spolu s mnohými som nestihol odísť z XAU včas a prišiel som o peniaze. Bolo treba predávať, a ja som otáľal a otáľal... Zodpovednosť za prílišné otáľanie prischla mne. Zlato poskakovalo medzi 1 900 a 1 600 dolármi za uncu hodne dlho, takže všetci dúfali v revival – a potom hop, zrazu veľmi rýchlo spadlo na 1 200. Onedlho sa ukázalo, že ani to ešte nie je krajná medza.

Nič by sa nebolo stalo, keby boli peniaze moje. No ja som prišiel o veľmi veľkú sumu cudzích.

VEĽMI.

V priamom fyzickom zmysle sa nikomu nič nestalo – klientovi ešte ostalo zlato. V bankovom sejfe v Monaku sa zachránilo všetko do poslednej tehličky. Ibaže teraz stálo o tridsať percent menej.

Špecifickosť svojej práce odhaľovať nebudem. Podobné

schémy fungujú doposiaľ. Pes bol zakopaný v tom, že predložiť voči mne formálne požiadavky bolo ťažké – priame rozhodnutia o predaji sa ku mne nedostávali. Lenže v našej vlasti, ako je známe, sa pracuje nie s dokumentmi, ale s ľuďmi.

Ja som totiž prišiel nie o peniaze nejakého prímorského poslanca, ale generála FSB Kapustina. To mi vysvetlil partner, s ktorým sme robili kšeft.

Klienti prišli z jeho strany a on mal tri verzie diania. Podľa jednej z nich čekistov silno vyľakal jeden z ich ekonomických konzultantov („ekonóm che“, ako sa vyslovil partner, pričom nemal na zreteli ani priezvisko, ani skrátené epiteton), ktorý im sľúbil rýchly a nereverzibilný krach dolára. Podľa druhej verzie to neboli Kapustinove osobné prostriedky, ale čekistická základina alebo všeobecne akýsi tajný fond. Podľa tretej – uskutočňovala sa zvláštna operácia, v ktorej nás využili načierno.

Avšak ja sám som predpokladal, že problém je inde.

Byrokrati sa v tom čase uzniesli investovať do ropného priemyslu, lenže Kapustin si zjavne pamätal, ako skončilo ZSSR, a pochopil, čo sa onedlho stane s ropou. Rozhodol sa preto, že staví na zlato, pričom sa spoliehal na dva zlaté chrobáky. Urobil to potajme bez porady so svojimi, lebo tí mohli pokladať takéto správanie za podraz. Preto si aj vybral takých nie príliš serióznych sprostredkovateľov.

Tento Kapustin zastával v inštitúcii akýsi dôležitý tajný post. Samozrejme, že peniaze neboli písané na neho ani na jeho priamych príbuzných, ale na ľudí celkom mimo a nijaké vyšetrovanie by v žiadnom prípade neodhalilo samotného generála. Ja som však veľmi rýchlo pochopil, aká vážna je situácia.

Môjho partnera, s ktorým sme robili kšeft, zabili.

Pričom ho zabili s krutosťou výnimočnou aj pre naše pomery: upálili ho v lese na starej sovietskej posteli tak, že roz-

ložili pod železnou sieťkou vatru. V ústach chudáka našli obhoretú hrušku, z čoho vyplývalo, že ho škvarili nie preto, aby ho prinútili hovoriť, ale preto, aby mu – bez vzbudenia pozornosti – spôsobili bolesť. To zjavne čakalo aj mňa.

Som teda pochopil, čo raz za čas pochopí v našej krajine každý: deväťdesiate vôbec neskončili. Jednoducho predtým sa diali všetkým naraz a teraz o ne zakopávajú jednotlivci na striedačku.

Pokúsil som sa spojiť s nominálnymi majiteľmi stratených peňazí. Oni sa však so mnou nebavili – telefón mlčal. Predal som vlastné zlato – všetky nahromadené úspory, zhruba dva milióny dolárov – a previedol na nich. Predávať som musel hlboko pod cenu, sám som minul na svoje XAU hodne viac... No aj keď som im dal všetko, čo som mal, nebol som schopný pokryť ani malú časť straty.

A slúchadlo mlčalo a mlčalo.

Zachvátila ma depresia. Kváril ma ani nie tak onen nečakaný skok z istoty do chudoby – veď tak to už v živote býva, – ale moja metafyzická, takpovediac, kapitulácia: predal som Zlato. Predal som všetko svoje Zlato...Vymenil som ho za elektronickú fikciu svojho Chrobáka.

Môj život viac nemal zmysel.

Cítil som, že ma už-už zabijú, a pravdepodobne tým najkrutejším spôsobom. Smrti som sa bál hodne menej než bolesti – a prikvačil ma prvý nervový kolaps.

Rozhodol som sa, že odídem zo života sám. Odvrhnutý XAUBUG na mojom chrbte sa takémuto zvratu udalostí dokonca až potešil.

Samoodchod, ako som cudne pre seba zamýšľané nazval, sa mi javil ako najpríhodnejšie riešenie. Bol som presvedčený, že procedúru bude možné spraviť bezbolestne a vonkoncom nie desivo.

Pobral som sa k svojmu dílerovi. Bol to čulý chlapík menom Ser. Tak on skracoval „Serioža“, pričom mal na zreteli nie fekálne výrazivo, ale pekelnú síru. No podozrieval som ho, že týmto spôsobom zápasí so svojou latentnou homosexualitou. Sergej, čiže „sir peďák“, je z hľadiska metaprogramovania veľmi efektívne meno a nosia ho spravidla zjavní homofóbi.

Na podloženie jeho pekelných aspirácií viseli Serovi na stene odporúčacie listiny: vľavo plagát s ostarnutým Mickom Jaggerom v brokátovom saku, vpravo druhý plagát s capom vkresleným do prevrátenej hviezdy, medzi nimi veľké starobylé počítadlo premenené na umelecký artefakt.

Guľôčky počítadla boli prerobené na jemnulinkou rezbou pokryté lebky – v dôsledku toho vznikol zmenšený model aztéckeho chrámového svietnika „tzompantli“. To mi vysvetlil samotný Ser a očistom sa zmienil, že rituálny predmet uňho spočíva odvtedy, čo predával peyotl. Myslím si, že kľamal a počítadlo sa k nemu dostalo od šialeného deda-účtovníka, ktorý mal v penzii veľa voľného času.

Ser na prvý pohľad pripomínal programátora, ktorý pracuje z domu. Dva servery, ktoré sa nachádzali v jeho izbe, boli v skutočnosti sejfy chrániace tovar (a pritom boli aj funkčné – po zložení predného panelu sa rozmazali záchvevmi rôznofarebných ohníkov).

Ser sa, zjavne pod vplyvom existenciálneho strachu, ustavične vydlabával, presnejšie až osekával medicínskym prípravkom (nazýval ho „axel“) do podoby potupšej a dobre voňajúcej salámy, ktorá sa ničomu nedivila a bola natoľko prichystaná na ľubovoľný zvrát osudu, že bolo až nepochopiteľné, prečo svetová oligarchia ešte nepremenila na takéto salámy všetkých. Ten „axel“ mu modifikoval hlas tak, že znel dôverne. Zdalo sa, že sa už-úž rozplače.

Ja som nebol narkoman, v každom prípade nie v sociálnom zmysle. Obyčajne som si u Sera zakupoval prípravky, ktorými sme s Arturom naše vzťahy, ako býva v našich kruhoch zvykom, zvýznamňovali a prehlbovali. No tentoraz som priamo povedal, že mi načim lístok do raja. Jednosmerný.

Ser za svoju kariéru videl už veru všeličo, takže sa ktovie ako nezačudoval.

– A keď ma potom nájdu a dojebú? – spýtal sa.

– Teba nenájdu.

– Všetci vedia, že berieš u mňa.

– Nikto nevie, – odpovedal som. – Ja nikomu nerozprávam.

– Ja sám rozprávam, – uškrnul sa a ukázal prstom hore. –

Kapitalizmus, to je evidencia.

Inakším spôsobom u nás nefachčí nikto.

Nebolo ťažké dovtípiť sa – ak som mal kurátora dokonca i ja, tým väčší musel mať i on.

– Napíšem odkaz, – povedal som. – Napíšem, že ja sám.

A poprosím, aby nikoho nevinili... A tebe dám všetky peniaze, čo ostali. Šesťtisíc dolárov.

Ser odmietol.

No ešte v ten večer sa ozval a povedal, že súhlasí.

– Ako to chceš? – spýtal sa, keď som priniesol peniaze.

– Ticho a pokojne, – povedal som. – A bez bolesti.

– To nie je také jednoduché.

– Prečo?

– Lebo človek je tak skonštruovaný, – odpovedal. – Je zložitý zabiť ho bezbolestne. Bolesť – to je vnútorný signál, že je dačo zlé. A verzií tejto signalizácie v organizme je veľmi veľa.

– Som myslel, – povedal som, – že ako a čo, ale túto otázku už ľudstvo vyriešilo.

– Iba navonok.

– V akom zmysle?

– Smrť sa pokladá za bezbolestnú, keď človek nekričí „joj, mama!“ Čo však pri tom cíti mozog, nevie nikto.

– To fakt? – užasol som.

– Dokonca ani v amerických väzeniach, – pokračoval Ser, – nemôžu urobiť normálnu letálnu injekciu. Nedávno som čítal jednu stať – tam písali, že po štandardnom terminálnom vpichu odsúdenec prežíva desivé muky, avšak kvôli paralýze lícnych svalov a nervových väzieb si to nikto nevšimne...

– Nerob na mňa bu-bu-bu, – zamrmľal som. – Mne je i tak strašne.

– Nerobím žiadne bu-bu-bu. Naopak, chcem povedať, čo urobíme bezbolestne. Odoslanie. A viem aj ako – všetky tvoje signály vypneme za sebou v správnom poradí. A potom... To už odo mňa nezávisí.

– Myslíš, že tam čosi je?

Ser pokrčil plecami.

– Sám som zatiaľ nebol.

– Nič tam nie je, – povedal som. – A to ma upokojuje. Bo lieť ozaj nebude?

– Ozaj. Zobudíš sa v tichom šume dažďa...

Sa mi páčil ten obraz. Bola v ňom akási starojaponská prívetivosť. Samuraj robí harakiri na okraji borovicového lesa a celkom nič ho nebolí – kochá sa borovicami a počúva tichý šelest kvapiek...

Ak sa zahútame, celá kultúra, ktorou nás krmia – knihy, filmy, náboženstvá – je približne o tom. A potom sa každý z nás musí stať tým samurajom sám a osobne si overiť, ako sa veci majú.

Dal som peniaze a dostal od Sera kryštál, ktorý pripomínal bridlicu v zapalovači, trocha sivohnedého prášku a hrubú tabletu z dvoch plastických polovičiek, obalenú na styku čímsi ako pásikom izolepy („na predĺženie záruky“).

– Nuž, ako sa hovorí, zlom väz, – povedal Ser.

Bol natoľko osekaný, že to zaznelo úplne normálne. Zišlo mi na um, že v tom ponurom porekadle ide o krajinu, nad ktorou sa vznášajú anjeli a nejasné perspektívy ateistickej posmrtnosti.

Zaznačil som si poradie, v ktorom bolo treba prijímať posledné dary osudu, a pobral som sa domov.

Pri mojom vchode stáli dvaja. Nieкого čakali. Jeden mal v rukách kyticu kvetov – v takých ukrývajú kotvu alebo čepele.

Veľmi som sa zľakol, že sa nestihnem odviezť na objednaný lístok. Rozochvene som prešiel okolo nich (našťastie čakali nieкого druhého) a už som neváhal – len čo som dorazil do bytu, pristúpil som bez otáľania k procedúre.

Nič nedodá človeku toľko odvahy ako strach. Keď sa stane život nemožným, umieranie môže dokonca až zaujať. Osprchoval som sa, ale odkaz na rozlúčku som nenapísal. Mlčanie je niekedy znakom nesúhlasu.

Nepamätal som si, čo bolo skôr – a precitol som, keď tma v kruhu nadobudla objem, aký niekedy máva vo sne. Ten objem sa zdal obrovský a tma krištáľovo priehľadná. Bola čierna a zároveň aj absolútne jasná. Môj zrak do nej prenikal ďaleko, neuveriteľne ďaleko – ako nikdy predtým. A do všetkých strán naraz, ako to vôbec nikdy nebýva.

Čierňava sťahy žiarila – neviem, ako to vysvetliť, no zdalo sa, že je urobená z najpevnejšieho, nekonečne obrovského a nerozdrvitelného diamantu. Aj ja sám, aj všetko ostatné bolo jednoducho hrou svetla vnútri toho diamantu.

Tu hen, tu tam akoby samy od seba vznikali svetelné slučky a vzbíkali rôznofarebné ohníky. Vravím „akoby“, preto-

že som pochopil: svetlo sa v tomto diamante nemôže zrodiť zo seba. Musí sem odkiaľsi priletieť, aby sa odrazilo od neviditeľných hrán.

A to znamenalo, že ja sám som sa už od nich odrazil, a – kto-
vie už po koľkýkrát – vznášam sa večnou prázdnotou hľadajúc
svoj dom. Alebo aspoň voľačo, k čomu by som mal dlhotrva-
júce a pevné puto.

Navôkol blikajúce svetelné slučky sa dali podrobne
poprezerat' – vnímanie ma k nim okamžite prenášalo a núti-
lo ich, aby predou mnou rozostreli svoj zmysel.

V prázdnote hrali dvaja draci. Boli neuveriteľne jemnučko
krásni – a ich hra sa tiež zdala nežná, pripomínala lúboštné
laškovanie, ktoré sa prelína s čímsi ako dômyselnými šachmi,
ibaže bez dosky a figúrok.

Ja sám som nepostrehol, kedy som sa stal jedným z nich.
Bolo to desivé – a príjemné. Nabind som potiahol v ich ne-
pochopiteľnej hre – ťahy sa v nej robili prostým hnutím vôle.
Vtom sa všetko navôkol stalo hrozným a strašným, priam
akoby som sa bol strepal do pekla – a drak, ktorý so mnou
hral, sa zmenil na desivého katana a z jeho dlhých bielych fú-
zov prýštila premýňajúca ma bolesť.

Dovtípil som sa, o čo ide. Pred mnohými rokmi, ešte keď
som študoval na obchodnej, hodil som reč s jedným vehe-
mentne sa žehnajúcim duchovným s veliteľskými hodinka-
mi na rukách a ten mi povedal, že na štátnej vlajke Číny je vy-
obrazený drak, nepriateľ ľudstva, čiže onen pradávny šarkan.

V čínskej kultúre, odvetil som mu vtedy, je zmysel tohto
obrazu celkom iný, lebo označuje silu nebies, a vôbec, čín-
sky drak má viac rokov než ktorákoľvek z troch hláv kresťan-
stva (v tom čase som bol v styku s veľkým množstvom ľudí
a počul som od nich mnoho zaujímavého). Lež ukazuje sa, že
slová duchovného mi utkveli v duši, aby zapôsobili až práve

teraz a izolovali ma od sveta, ktorý ma obklopuje... Drak nechcel byť nepriateľom človečenstva. Ja sám som ho k tomu nútil a on sa bránil, ako vedel.

Zrazu som pochopil, že celá moja pamäť sa zmenila na svetelné vzory a bola už nie vnútri mňa, ale navôkol. Teda vlastne všetko, čo som videl, bolo pamäťou. Skackal som pomedzi slučky svetla, nakúkal do rôznych kľúčových die-rok – bizarných a strašných, ponurých a pestrých (teraz si ich už zle pamätám), odvšadiaľ ma, tak ako to drak chcel, hnali preč.

Tak to šlo veľmi dlho. Ale záblesky okolo boli postupne čoraz nejasnejšie – takže keď som nenašiel ďalšie útočisko, ostal som napokon sám.

Navôkol už nebolo žiadne svetlo. A ja ešte stále áno. A už som pochopil, že zhasnúť a navždy zabudnúť na všetko sa mi nepodarí – realita prosto takúto možnosť neobsahovala.

Až teraz mi svitlo, akú strašnú chybu som spravil, keď som sa rozhodol zomrieť z vlastnej vôle. Budem naveky padať touto temnotou, naveky, bez akejkoľvek nádeje. A anjeli aj čerti ma budú zbytočne čakať kdesi inde... Ako už bolo povedané – zlom väz.

Nenačím ma bolo v tej temnote nikomu.

Nikomu. Tu jednoducho nikoho viac nebolo. Čím hlbšie som klesal, tým istejší som si tým bol... Večná osamelosť, ktorá sa na mňa zosúvala, sa mi zdala neznesiteľne strašnou. Horšie než toto nemohlo byť nič.

A potom som pochopil, že sa za mnou do temnoty spúšťa prenasledovateľ.

Sťaby mi dýchal na chrbát – či, presnejšie, za hranicu môjho zmyslového vnímania, – no občas bol sotva postrehnuteľný. Najprv som si myslel, že je to optický efekt, čosi ako sklenné červíčky, ktoré vám preplávajú pred očami, keď hľadáte

na nebo. Ale potom, keď sa nejasné záchvevy tmy na periférii môjho pohľadu zopakovali niekoľkokrát, začal som ho vnímať zreteľnejšie a odrazu som rozoznal čosi podobné postave potápača.

To nebol človek. Mal obrovskú hlavu – presnejšie, kľbko čohosi ako hadov alebo dredov, a najväčšmi zo všetkého mi pripomínal čiernu medúzu, z centra ktorej sa okrem chápadiel rozpínalo telo s rukami a nohami. Potápač korigoval svoje pohyby, stáby bol vo vode, a ja som pochopil, že opisujúc široké kruhy spúšťa sa za mnou do priepasti, pričom sa ustavične usiluje, aby ho nebolo vidno.

Povedať, že som sa zľakol, znamenalo nepovedať nič. Osamelosť, ktorá ma ledvačo práve vyľakala, sa mi teraz zdala ako raj. Tak som sa zdesil, že ma skoro zadrhlo.

Ktovieprečo som sa domnieval, že je to samotný diabol, ktorý si osobne prišiel po dušu samovraha – a čím nezmyselnejšia sa zdala taká myšlienka rozumu, tým pevnejšie v ňu verilo srdce. Diabol ma chcel celého premeniť na číry strach a zožrať... A skoro sa mu to podarilo.

Ja som, zdá sa, začal robiť akési prudké pohyby, vrhal som sa zo strany na stranu. To neboli fyzické presuny tela, ktoré som nepociťoval a nevidel, ale skôr zmietanie sa hrôzou zachváteného rozumu. No nech by to už ako bolo, svojho prenasledovateľa som vyplašil. Už ho viac nebolo vidno.

Na niekoľko minút som sa upokojil, ba dokonca si pamätám, že som si sarkasticky spomenul na prívetivé pozemské hrôzy (typu generála Kapustina), ktoré ma zahnali do tejto večnej noci. To bolo, isteže, veľmi smiešne. A potom môj prenasledovateľ opäť zablikal v tme – z druhej strany a bližšie, omnoho bližšie.

Hral sa so mnou ako mačka s myšou. Nikto mi nemohol pomôcť.

A vtedy som si spomenul na Zlatého Chrobáka.

To bola predsa jediná bytosť, v ktorú som naozaj veril. Ba dokonca som ju zrejme miloval. Vari mi nepríde na pomoc? Veď tým chrobákom som bol ja sám!

Voľakedy to vyzeralo ako hra, no ukázalo sa, že v mojom živote sa nič dôležitejšie nestalo...

Veď aj zomrieť som sa rozhodol pre túto hru. Presnejšie, pre svoju prehru...

Variže mi fakt nepomôže ani môj Chrobák?

A znezrady sa navôkol zažalo nejasné zlaté svetlo. Nebo-
lo v ňom nič výhražné, ale môj prenasledovateľ zrazu kmitol
kamsi bokom a zmizol.

Svetlo sa už nepodobalo tým ohníkom, ktoré som pozo-
roval predtým. Jeho zdroj bol neviditeľný – nachádzal sa za
mojím chrbtom. Jagot zintenzívnel a ja som vpredu rozoznal
čierny obrys človeka obklopený zlatou aureolou. Najprv som
sa zľakol a pomyslel si, že sa vrátil môj prenasledovateľ, no
potom som pochopil, že je to môj vlastný tieň v prúde zlaté-
ho svetla. Ten tieň vyzeral ohavne – akiste, veď aj vylakal člo-
veka-medúzu.

Spomenul som si na pohľadnicu, ktorú som zazrel v škole.
Bol na nej zlatý lem rubľovovskej „Trojice“ oddelený od iko-
ny – tri čierne obrysy uprostred blýskajúceho sa kutého zla-
ta... Som si vtedy pomyslel, že je to ideálny kultový objekt
čiernej omše (dnes by som ho jednoducho označil za dob-
rú investíciu). A hľa, teraz sa mi táto detská myšlienka vrátila
ako bumerang... Nemal som predtým ani potuchy, že moje
vnímanie riadi toľko rôznych červov a vírusov.

Teraz som sa sťaaby ocitol na tej pohľadnici sám – mal som

čierny tieň, no telo žiadne. Mimochodom, či vari nie práve tak fungujú veci v tomto priestore?

Potom som pochopil, že mi kladú otázku. Slová som nepočul, ale akýmsi spôsobom som pochopil zmysel.

„Potrebuješ pomoc?“

„Hej, – odpovedal som rovnako zvláštnym spôsobom. – Ty si Zlatý Chrobák?“

„Ako sa ti páči.“

Dovtípil som sa, že sa so mnou nezhovára tieň. Prízračná bytosť sa nachádzala vzadu za mnou, tam, kde aj zdroj svetla. Nie div – tetovanie „XAUBUG“ som mal na chrbte. Lebo hoci som teraz nemal chrbát, povedomie o telesných rozmeroch mi ostalo.

Pokúsil som sa otočiť a pozrieť sa na toho, čo sa so mnou zhovára, no celkom som nepochopil, ako to mám v nehmotnom stave spraviť. Vtedy som si predstavil, že stojím v kúpeľni a dívam sa cez plece na chrobáka uprostred svojho chrbta v zrkadle.

Akokoľvek je to zvláštne, zabralo to. Uvidel som čosi ako dlhý zlatý roh a oválnu hlavu, z ktorej onen vychádzal. Usudzujúc podľa hlavy, Chrobák bol obrovský. Jeho roh bol namierený priamo na mňa – tryskal z neho valec zlatého svetla, v ktorom som visel. No toto všetko som rozoznával veľmi krátko – roh aj hlava mi zmizli z dohľadu a akokoľvek som sa snažil, viac som ich nemohol nájsť. Ostal predom mnou iba čierno-zlatý odliatok môjho vlastného tieňa.

„Chceš umrieť?“

„Už nie,“ odpovedal som.

„Bola to chyba?“

„Áno, áno, – prikývol som. – Hlúpa chyba.“

„Tvoj priateľ si praje zachrániť ťa,“ zvestoval Chrobák.

Usúdil som, že vraví o sebe.

„Ako?“

„Tvoj život, tvoj osud i tvoja smrť sú jednoducho záznamy. Možno ich obnovovať. Tvoj priateľ zmení tvoju *výstuž*. Odstráni príčinu, pre ktorú trpíš a hľadáš záhubu... Na to však treba, aby si to dovolil urobiť. Musíš súhlasiť.“

„A čo sa stane potom?“

„Len čo sa zmení tvoja *výstuž*, – povedal Chrobák, – zmení sa aj tvoj *pergamen*.“

Nezdalo sa, že to dačo vysvetľuje. Avšak ja som už začal chápať logiku diania: hľadal som predsa Zlatého Chrobáka a aj som ho našiel. *Pergamen* bol zjavne prevzatý z poviedky Edgara Poea – tam bol nákres s lebkou, kozľaťom a dlhým kódovaným nápisom. Ten bolo treba nahriať nad ohňom. Ten výraz nevybral Chrobák – on Poea sotva čítal, – ale moja vlastná spomienka, cez ktorú on akýmsi spôsobom filtroval svoje zvláštne zmysly a menil ich na mne zrozumiteľnú reč.

„Nový pergamen? – spýtal som sa. – Bude tam tajný kód? Mapa?“

„Áno, áno, bude, – prikývol Chrobák. – Nový kód. A nová mapa.“

„Mapa čoho?“

„Teba. Nová mapa teba. Nové *popisky*.“

„Čo sa so mnou stane?“

„Vrátiš sa na svet, – odpovedal Chrobák. – Budeš mať druhý osud, ale vcelku všetko ostane ako predtým. V tvojom živote nebude rozkoš, no uchováš si mnoho skromných pôžitkov. Budeš mať šťastie v láske. Omnoho väčšie než teraz. Vidím na tvojom *pergamene*, že stretneš spriaznenú dušu... Súhlasiš s prijatím pomoci?“

To určite vyzeralo lepšie než večný pád do čiernej priepasť. Predsa som sa však zamyslel – a nadišlo. Zlatý jagot pozvoľna súmračnel.

„Súhlasím,“ povedal som napokon.

Jagot pohasol.

Celkom sa zotmelo. S hrôzou som si uvedomil, že som premeškal svoju šancu a teraz ma naisto pohltí hmla.

Zrazu mi však v ušiach zaznela svižná melódia – staby akási ranná rozcvička – a zazrel som v tomto ponurom priestore absolútne neprístupnú reklamu káblovej televízie:

NEDOČKÁTE SA! OPTIMISTICKÝ KANÁL

Ružový nápis preplával okolo, potom sa vrátil, zakvačil ma neviditeľným hákom a vliekol za sebou hore – ta, kde v nepredstaviteľnej výške nad temnotou hlbín ostal povrch známeho sveta a život, môj zamotaný trpký život...

Precitol som v nemocnici a vôbec ma to neprekvapilo. Ved' kdeže inde.

Navôkol vládla tá špecifická nemocničná prívetivosť, ktorú utvára luxusné nemocničné zariadenie, svieža bielizeň a zelená rovnošata lekárov. Akosi zrazu veríte, že smrť do takého priestoru nepustia. A ak aj, nuž v každom prípade bez bacilov.

Bol som ochabnutý a moje reakcie sa akoby oneskorovali za dianím. Už sa so mnou zhováral lekár, no ja som ešte stále premýšľal o slovách peknučkej sestričky: ukázalo sa, že som zavolať platenú „pohotovosť“ a prikázal som operátorovi, aby vylomil dvere, ak neotvorím... Ja som žiadnu „pohotovosť“ nevolal. I keď, jednoducho mi to mohlo vypadnúť z pamäti.

Alebo to mohol spraviť kajajúci sa Ser.

Lekára zaujímali i najmenšie podrobnosti mojej vízie, a tak som mu rozpovedal všetko, čo som si pamätal. Vôbec sa ne-

začudoval, spravil si niekoľko poznámok do notesa a položil mi zopár kontrolných otázok. Takých, ako že cez ktoré plece som sa otočil, aby som sa pozrel na Chrobáka.

Zrejme hľadal v mojich slovách protirečenia a prejavy blúznenia – táto myšlienka mi však vhupla do hlavy až cestou k metru. A keď som postrehol, že idem k metru, dovŕpil som sa, že ma lekári prepustili až po tom, čo ma prinútili podpísať niekoľko papierov.

„Odbornú pomoc odmietol...“

Už v metre som pochopil, že si poriadne nepamätám, kde som nedávno bol: maril sa mi biely trojposchodiak, belasá výveska nad dverami, celkovo teda akási solídna súkromná klinika, v Moskve je takých mnoho. Všetko toto sa, samozrejme, dalo ľahko vysvetliť.

Doma ma uvítali vylomené dvere. Avšak ja som sa ani nerozčúlil a už som sa takmer dal dokopy.

Volať Serovi a pýtať sa, kto menovite volal „pohotovosť“, som sa neodhodlal – mal som na chrbte zimomriavky. Kto-vieprečo sa mi zdalo, že ako killer z noir drámy pocíti povinnosť, aby predsa zvýšil zaplatenú objednávku.

A ja som už nechcel zomrieť. Teraz som veľmi chcel žiť. Hovorí sa, tak vždy býva po nevydarenom suicídiu.

Neprikladal som veľký význam prežitým halucináciám – aj bez pomoci lekárov bolo jasné, odkiaľ sa vzali vidiny, ktoré ma postretli. Zlatý Chrobák z Poeovej poviedky prekázol cez očnicu mojej lebky a priviedol ma k skutočnému pokladu – životu, ktorý som sa tak ľahkomyselne chystal opustiť.

Zdalo sa mi, že svetlo, do ktorého som sa vynoril z čiernej priepasti, sa úplne zmenilo. Sťaby ho vyumýval jarný dážď, v ktorom sa rozpustili všetky moje obavy.

Po prvé, o niekoľko dní sa ukázalo, že môjho partnera vôbec nezabili pre záležitosť s generálom Kapustinom. Part-

ner potajomky, mimo mňa, míňal ani nie uzbecké, ani nie tadžické peniaze – a tak odtiaľ k nemu prifrčala celá kultúrna výmena.

Moje problémy, isteže, vďaka tomu nezmizli. Ale už nevyzerali tak bezvýchodiskovo a strašne, ako sa mi marilo na dne zúfalstva.

Zabiť ma nezabili. Iba ma zbili. A dokonca ani nie silno – skôr symbolicky: akoby mi zlomili na pleci neviditeľný kord. Bili ma nominálni vlastníci (presnejšie, obete) – obstarožní nešportovní páni s útrpným záduchom. Chceli mi spôsobiť bolesť, ale nedarilo sa im to. Neprotivil som sa – ich ochranke sa to mohlo podariť o dosť lepšie.

Generál Kapustin, ak mu aj ozaj moje operácie uškodili, nijako o sebe nedal vedieť. Čiže doslova „vôbec“.

Všetko však bolo nanič aj bez neho. Musel som predať svoj byt v centre a premiestniť sa do panelového osemposchodiaka. A ešte som aj prišiel o prácu.

Mňa odstavili od strieborných a zlatých strún, ktoré som tak jemne rozochvieval, takže onedlho som bol nútený re-kvalifikovať sa na domového dôverníka. Stal som sa teda jedným z finančných analytikov, ktorí poskytujú vesmírnej prázdnote svoje kompetentno-dôveryhodné rady, napríklad v akých valutách uschovať peniaze a aký vklad uprednostniť „v našich zmätených časoch“.

Niekdajšie známosti trochu pomohli.

Špecializoval som sa hlavne na commodities a výnimočne precítene som vždy písal o tých aktívach, s ktorými som predtým obchodoval – XAU. Dakedy sa mi pritrafilo vystupovať pred ľuďmi.

Dobre som chápal svoju novú rolu v spoločnosti a bol som schopný s presvedčivo dôstojným výzorom rozprávať o pohybe ruských indexov alebo sa dokonca ponuro zamys-